

Dyslexieplan: aanpak op de Keerkring.

Wat is dyslexie?

De officiële definitie van dyslexie, zoals die door de [Stichting Dyslexie Nederland](#) wordt gehanteerd, luidt:

"Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of het spellen op woordniveau".

Dyslexie heeft niets te maken met de intelligentie van een kind. Wel kunnen kinderen met een hogere intelligentie meer last hebben van hun dyslexie omdat ze vaker tegen teksten aan zullen lopen die ze wel willen, maar slechts moeizaam kunnen lezen.

Kinderen of jongeren die problemen hebben met het lezen of spellen, kunnen het onderwijs minder goed volgen. Daar moet immers veel gelezen en geschreven worden. In veel gevallen lijdt hun zelfvertrouwen daaronder.

Dyslexie gaat nooit helemaal over. Ook na behandeling blijven leerlingen met dyslexie trage lezers, die veel extra inspanning moeten leveren om alles te lezen wat er in het onderwijs gelezen moet worden.

Er kan sprake zijn van dyslexie als het kind tegen de verwachting in slecht leest of spelt. Dat betekent dat het bij de andere vakken in verhouding beter presteert dan op lees/spellingsgebied. Ook moet zijn IQ 80 of hoger zijn.

Je kunt pas gaan spreken van een vermoeden van dyslexie als er op meerdere meetmomenten onvoldoende wordt gescoord op genormeerde toetsen (AVI, DMT) en als er aantoonbaar extra interventies zijn gepleegd en meer instructietijd is geweest.

- Dat betekent dat er groeps- of handelingsplannen aanwezig moeten zijn.
- Er moet aangetoond kunnen worden dat er sprake is van hardnekkigheid. Er moeten dan minstens een half jaar aantoonbaar extra interventies zijn gepleegd.
- Er moeten ook voldoende toetsgegevens zijn van voorgaande jaren. De gegevens van de kinderen worden bijgehouden in ons LVS: Dotcomschool.

Er wordt pas van een vermoeden van dyslexie gesproken, als al deze stappen zijn doorlopen.

De leerkracht brengt, eventueel samen met leesspecialist, de ouders op de hoogte. De ouders melden het kind aan voor dyslexieonderzoek.

Vergoedingsregeling: actuele info.: www.masterplandyslexie.nl

Alleen als er geen sprake is van co-morbiditeit, komt het in aanmerking voor onderzoek en eventueel behandeling.

Ouders (niet de school) vragen het dyslexieonderzoek aan (de verzekering bepaalt of de ouders zelf kunnen kiezen waar zij dit laten doen).

De school moet dan het leerlingendossier overhandigen. Hierin moet, naast de gegevens van het kind, de toetsresultaten e.d., ook vermeld worden welke extra hulp dit kind heeft gekregen, wanneer, door wie, hoe lang en met welk effect. De didactische resistentie moet aangetoond worden.

Alleen kinderen die ernstige dyslexie hebben komen in aanmerking voor behandeling.

Als er geen behandeling uit het onderzoek wordt geïndiceerd of als er geen sprake is van dyslexie, wordt per kind bekeken hoe we omgaan met zijn leesproblemen. De leerkracht en IB-er maken afspraken over welke aanpassingen in het leerprogramma van dit leeszwakke kind gemaakt worden. De ouders worden hier ook bij betrokken. De afspraken en aanpak worden in het leerlingendossier vastgelegd.

Kinderen die naast dyslexie ook een andere stoornis hebben die het lezen kan beïnvloeden, men spreekt dan van co-morbiditeit, komen niet in aanmerking voor vergoeding voor behandeling via deze weg. Dit komt b.v. voor bij kinderen met ADHD en dyslexie. Er zal dan eerst gewerkt moeten worden aan het wegnemen van de belemmeringen die ADHD bij het lezen kunnen veroorzaken.

Protocol voor stagnerende lezers op de Keerkring.

Op de Keerkring zijn vaste meetmomenten om de resultaten van het leesonderwijs te meten. Aan de hand van de resultaten hiervan wordt steeds beslist hoe het leesonderwijs van het kind verloopt. Hiervoor zijn leesarrangementen gemaakt. Die zien er als volgt uit:

Basisarrangement:

Kinderen die nog geen AVI 9 beheersen lezen in hun leesgroep met de methode Leesweg, met daarbij een groepje met extra ondersteuning daarin door die leerkracht, zoals een extra beurt geven, bijwijzen enz.

Arrangement 2:

Deze lezers oefenen, naast het basisarrangement, ook in hun eigen groep met het softwareprogramma Flits 3, met auditieve feedback.

Ook worden, zoals eerder genoemd, afspraken gemaakt over b.v. het vergroten van teksten en het voorlezen van toetsen.

Arrangement 3:

Een kleine groep leerlingen, de zeer zwakke presteerders, lezen RALFI. Voor meer info. zie www.RALFI.nl.

Dit wordt pas ingezet als alle andere hulp al is geprobeerd, maar met te weinig resultaat. Dit is dus voor een kleine groep leerlingen bedoeld.

Als hierbij kinderen zitten die nog steeds niet vooruit gaan, komen zij in aanmerking voor het softwareprogramma Kurzweil, een voorlees- en tekstverwerkingsprogramma. Doel hiervan is deze kinderen vaardig te maken in het hanteren van deze middelen, zodat zij hiermee zelfstandig kunnen werken. Hierdoor kunnen ze zich zonder hulp van derden redden bij het lezen en spellen.

Inmiddels is ook bewezen dat het leesniveau van zeer zwakke lezers omhoog gaat bij gebruik van dit hulpmiddel.

De beslisboom stagnerende lezers geeft de stappen weer die genomen worden als kinderen stagneren. Kindfactoren kunnen de beslissing mee bepalen.

Beslisboom stagnerende lezers:

Aanvankelijk technisch lezen: ATL:

Aanvankelijk lezen duurt maximaal twee jaar. Alle kinderen gaan na twee jaar ATL door naar voortgezet technisch lezen: VTL.

Het overstappen naar VTL voorkomt dat kinderen van negen of tien jaar teksten op een simpel mkm-niveau moeten blijven lezen. Dat werkt demotiverend.

In het tweede jaar ATL is er in maart voor stagnerende lezers een intensievere begeleiding met de aanpak: Connect.

Vanaf maart ligt het accent niet meer op het automatiseren van de letters, maar op het verbeteren van woord- en tekstniveau. N.b.: lezen van teksten met lastige letters zorgt voor versnelling van de leesontwikkeling. Betekenisvol lezen, herhaald lezen, ondersteunend lezen en veel toegepast begeleid lezen (Connect).

Als kinderen na deze periode ook met extra begeleiding moeizaam vorderen en er een vermoeden is van dyslexie, dan wordt er een overleg gepland met ouders, leerkracht en leesspecialist. Hierin wordt besproken of ouders een dyslexieonderzoek kunnen aanvragen. Ouders kunnen ook zelf het initiatief nemen om dit met school te overleggen.

Voortgezet technisch lezen: VTL:

Na 20 weken gaan de leerlingen minstens een beheersings- of instructieniveau vooruit. Zoniet: dan wordt de leerling begeleid volgens arrangement risicoleerling.

Risicoleerling: interventies arrangement 2: inzetten Flits 3. In eerste instantie op de computer ingesteld door de leesspecialist, op basis van toetsresultaten. In het groepsplan staan verdere bijzonderheden voor begeleiding.

Is er na 40 weken met deze extra ondersteuning geen vooruitgang op beheersings- of instructieniveau is het leesprobleem hardnekkiger. De leesspecialist bekijkt dan of het kind wordt geïndiceerd voor Ralfi.

Indien er dan, na een leesperiode, nog geen sprake is van vooruitgang dan kan de aanbeveling zijn: werken met Kurzweil, ondersteunende software.

De leerlingen krijgen Kurzweil aangeleerd en leren er ook mee schrijven/spellen. Met als doel: zelfredzaamheid bij het verlaten van de basisschool.

De intensieve herhalende didactiek blijft gehandhaafd (Ralfi) omdat er kinderen zijn die uiteindelijk na een periode van enige jaren, alsnog gaan lezen.

De software is opgenomen in elke onderwijsleersituatie, dus ook bij andere vakken. Het gebruik van compenserende software moet als “gewoon” worden ervaren.

Aanvankelijk technisch lezen ATL. Maximaal twee jaar	
--	--

Eerste jaar ATL 5 meetmomenten Na elk meetmoment interventies bij onvoldoende resultaat AVI E3: naar VTL	Tweede jaar ATL 4 meetmomenten In januari AVI E3: naar VTL Zo niet: ATL Connect Juli: alle kinderen van ATL naar VTL Kinderen met AVI Start niveau: Starten met Connect of Ralfi in VTL.
---	---

Voortgezet technisch lezen

Meetmoment 1: na 20 weken leesonderwijs

≥ 1 beheersings- of instructieniveau Basisarrangement	< 1 beheersings- of instructieniveau Intensief arrangement
---	---

Meetmoment 2: na 40 weken leesonderwijs

≥ 1 beheersings- of instructieniveau Basisarrangement 1	< 1 beheersings- of instructieniveau Na twee opeenvolgende toets- momenten: zeer intensief arrangement
	Na 20 weken geen vooruitgang: eventueel (leesspecialist indiceert) Kurzweil naast Ralfi (bij alle vakken)